

“Службени гласник Републике Српске”, бр. 7/04, 112/09 и 33/14

На основу члана 34. став 2. Закона о Влади Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, бр. 3/97 и 3/98) и члана 33. Закона о девизном пословању (“Службени гласник Републике Српске”, број 96/03), Влада Републике Српске, на сједници, од 16. јануара 2004. године, д о н и ј е л а ј е

**ОДЛУКУ
О УСЛОВИМА И НАЧИНУ ОБАВЉАЊА
МЈЕЊАЧКИХ ПОСЛОВА**

(неслужбени пречишћени текст)

I

Овом одлуком прописују се услови и начин обављања мјењачких послова и поступак контроле обављања тих послова.

Мјењачки послови, у смислу ове одлуке, јесу послови куповине од физичких лица и продаје тим лицима ефективног страног новца (у даљем тексту: ефектива) и послови откупа чекова који гласе на страну валуту и могу бити уновчени у страну валуту.

II

Мјењачке послове могу обављати овлашћене банке, банке, филијале банака са сједиштем изван Републике Српске и резиденти - правна лица и предузетници који са банком имају закључен уговор о обављању мјењачких послова, који су регистровани за обављање ових послова и имају овлашћење Министарства финансија Републике Српске (у даљем тексту: Министарства).

III

Поједини појмови, у смислу ове одлуке, имају сљедећа значења:

- банка је овлашћена банка, банка и филијала банке са сједиштем изван Републике Српске чија дозвола за рад садржи и дозволу за обављање послова куповине и продаје стране валуте,

- Централна банка Босне и Херцеговине је правно лице које послује у складу са Законом о Централној банци Босне и Херцеговине и обавља послове у складу са својим овлашћењима,

- мјењач је овлашћена банка, банка, филијала банке са сједиштем изван Републике Српске и овлашћени мјењач,

- овлашћени мјењач је правно лице или предузетник који има овлашћење Министарства, који је регистрован за обављање мјењачких послова и има закључен уговор са банком,

- овлашћење је писмено овлашћење Министарства за обављање мјењачких послова које се издаје правном лицу и предузетнику на основу захтјева и закљученог уговора о обављању мјењачких послова, поднесеног Министарству путем банке,

- мјењачко мјесто је просторна и организациона јединица у којој се обављају мјењачки послови а може да садржи једно или више благајничких мјеста, као и банкомат за мјењачке послове,

- благајничко мјесто је дио мјењачког мјеста на коме благајник обавља мјењачке послове.

IV

Банка обавља мјењачке послове у своје име и за свој рачун, а овлашћени мјењач у своје име, а за рачун банке. Централна банка Босне и Херцеговине обавља мјењачке послове у складу са Законом о Централној банци Босне и Херцеговине и овлашћењима дефинисаним тим законом.

V

Мјењачке послове банка, односно овлашћени мјењач који је са банком закључио уговор о обављању мјењачких послова (у даљем тексту: уговор) обавља у складу са одредбама Закона о девизном пословању, Закона о Централној банци Босне и Херцеговине и овом одлуком.

VI

Банка и овлашћени мјењач послове куповине и продаје ефикативне и откуп чекова, обављају за валуте које су предмет куповине и продаје на девизном тржишту.

VII

Куповину и продају конвертибилне марке за евро, банке и овлашћени мјењачи врше по курсу који утврђује и објављује Централна банка Босне и Херцеговине. Провизија и друге накнаде за мјењачке послове из става 1. овог члана не могу бити већи од износа који је прописан Законом о Централној банци Босне и Херцеговине. Банка и овлашћени мјењач куповину и продају осталих страних валута за конвертибилне марке врше по курсу који банка слободно формира на бази понуде и тражње на девизном тржишту.

Банка и овлашћени мјењач су дужни да јавно истакну и објаве курсну листу која садржи куповне и продајне курсеве по којима врше откуп и продају ефикативне и чекова.

VIII

Овлашћени мјењач откупљује ефикативну и чекове од физичког лица за конвертибилне марке, по куповном курсу за ефикативну, односно по куповном курсу за чекове из курсне листе банке која важи на дан откупа.

Овлашћени мјењач продаје ефикативну физичком лицу по продајном курсу за ефикативну, односно по продајном курсу за чекове из курсне листе банке која важи на дан продаје.

IX

За обављање мјењачких послова може се од резидента - физичког лица, као и од нерезидента - физичког лица наплатити провизија, која се примјењује на противвриједност ефикативне и чекова изражене у конвертибилним маркама, обрачунату по куповном, односно продајном курсу који важи на дан откупа, односно продаје.

X

Благајнички максимум за овлашћеног мјењача утврђује се на основу просјечног дневног откупа и продаје ефикативне и чекова у претходном мјесецу, као и других услова који су од утицаја на потребу држања ефикативне у благајни, што се регулише уговором с банком.

XI

Банка са овлашћеним мјењачем закључује уговор са роком важности до једне године, који се рачуна од дана закључења уговора. Овлашћења добијена уговором, овлашћени мјењач не може преносити на трећа лица.

XII

Резидент - правно лице и предузетник подноси Министарству захтјев за добијање овлашћења за обављање мјењачких послова путем банке.

Уз захтјев из става 1. ове тачке прилаже се:

- уговор о обављању мјењачких послова, закључен између банке и овлашћеног мјењача,
- за правно лице рјешење из судског регистра, односно за предузетника рјешење надлежног органа из којег је видљиво да је правно лице, односно предузетник регистрован за обављање мјењачких послова,
- доказ о извршеном плаћању таксе за добијање овлашћења у складу са Законом о административним таксама и накнадама,
- изјаву резидента, другог правног лица или предузетника са којим је закључила уговор о обављању мјењачких послова да власник, односно оснивач и одговорно лице за заступање правног лица, односно предузетника и радник који ће непосредно обављати мјењачке послове није правноснажно осуђен за кривична дјела против привреде, имовине, живота и тијела, против јавног реда и мира и правног промета.

Овлашћење за обављање мјењачких послова Министарство издаје у року од 15 дана од дана пријема захтјева из става 1. ове тачке.

О промјени података из ове тачке банка, односно овлашћени мјењач дужан је да обавијести Министарство у року од пет дана од дана настанка те промјене.

XIII

Овлашћени мјењач може закључити уговор само са једном банком. Уговор мора обавезно садржавати одредбе којима се регулише:

- примјена курсне листе по којој ће се обављати мјењачки послови,
- висина и начин плаћања провизије овлашћеном мјењачу,
- материјално-технички услови које овлашћени мјењач мора испуњавати за обављање мјењачких послова,
- начин и динамика предаје банци откупљене ефективе и чекова који гласе на страну валуту,
- начин снабдијевања овлашћених мјењача конвертибилним маркама и ефективом,
- да су, за потребе контроле овлашћеног органа, лица одговорна за рад овлашћеног мјењача лица која обављају мјењачке послове на мјењачком мјесту и одговорна лица овлашћеног мјењача,
- начин издавања потврда о продаји и откупу ефективе и откупу чекова, вођење евиденције и благајничког пословања у складу са важећим прописима и инструкцијама банке,
- обавезе банке у погледу обавјештавања овлашћеног мјењача о обиљежју страних новчаница, појави кривоторених новчаница, прописима који регулишу мјењачко пословање и слично.

XIV

За обављање мјењачких послова овлашћени мјењач је дужан:

- да на видном мјесту, испред простора у коме се налази мјењачко мјесто, стави натпис МЈЕЊАЧНИЦА, на службеном језику Републике Српске и најмање једном од свјетских језика,
- да на видном мјесту истакне обавјештење о називу банке с којом има закључен уговор,
- да мјењачко пословање књиговодствено одвоји од другог пословања које обавља,

- да изда потврду о извршеном откупу и продаји и да дневник благајне води на начин уговорен с банком,
- да на видном месту истакне курсну листу коју примјењује,
- да при откупу и продаји примјењује курсеве из истакнуте курсне листе банке,
- да на видном мјесту истакне обавјештење о висини провизије (ако се наплаћује),
- да се осигура од могуће штете (крађа, пожар и сл.),
- да на видном мјесту истакне обавјештење слједећег садржаја: “За сваку извршену куповину или продају ефективног страног новца и откуп чекова који гласе на страну валуту мјењачница вам је дужна издати потврду”.

Овлашћени мјењач је дужан, поред обавеза из става 1. ове тачке:

- да предаје банци вишак ефикативности изнад благајничког максимума за ефикасност утврђеног према члану X ове одлуке,
- да на благајничком мјесту или на другом мјесту унутар мјењачког мјеста држи само новац чији је откуп или продаја евидентиран или за који постоји одговарајућа благајничка документација,
- да обезбиједи да се готовина у конвертибилним маркама, ефикасности и чекови по основу мјењачког пословања чувају одвојено од средстава из другог пословања.

XV

Банка је дужна да Агенцији за банкарство Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) доставља податке и извјештаје о обављеним мјењачким пословима, у складу са прописом који ће донијети Агенција у сарадњи са Министарством.

Извјештај из става 1. ове тачке обухвата промет ефикасности и чекова по основу мјењачких послова банке и овлашћених мјењача с којима је банка закључила уговор. Овлашћени мјењач је дужан извјештаје о куповини и продаји ефикасности и откупу чекова који гласе на страну валуту достављати банци на начин и у роковима предвиђеним уговором.

XVI

Агенција и Републички девизни инспекторат (у даљем тексту: Инспекторат) врше контролу обављања мјењачких послова.

Банка врши контролу обављања мјењачких послова код овлашћених мјењача са којима је закључила уговор.

Банка је дужна обављати директну контролу овлашћених мјењача најмање једанпут у 3 (три) мјесеца.

XVII

Банка и овлашћени мјењач дужни су да инспектору омогуће увид у мјењачко пословање и да му, на његов захтјев, ставе на располагање тражене податке и доставе сву потребну документацију.

XVIII

Ако у вршењу контроле банке или овлашћеног мјењача Агенција или Инспекторат утврди да банка или овлашћени мјењач обавља мјењачке послове супротно прописима, наложиће и одредити рок тој банци или овлашћеном мјењачу да утврђену неправилност отклони.

Ако у року из става 1. ове тачке банка не отклони утврђену неправилност, Агенција ће према тој банци предузети мјере у складу са законом.

Према овлашћеном мјењачу који не отклони утврђене неправилности у року из става 1. ове тачке предузеће се мјере предвиђене законом и одузети овлашћење за обављање мјењачких послова.

XIX

Даном ступања на снагу ове одлуке престаје да важи Одлука о условима обављања мјењачких послова (“Службени гласник Републике Српске”, број 7/97).

XX

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Број: 02/1-020-16/04 од 16. јануара 2004. године

Број: 04/1-012-2-2347/09 од 26. новембра 2009. године

Број: 04/1-012-2-761/14 од 9. априла 2014. године